

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarum Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Quare pater & filius dicantur esse vnum vel vnus Deus, sed non vnus. I

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

Quare patri attribuitur vnitas, & filio æqualitas.

Sed plurimos mouet, quod patri attribuit vnitatē, filio æqualitatē. Cum n. vnitas dicatur secundū substantiā, non tantum in patre est, sed etiā in filio & in spiritu S. & æqualitas vna est patris & filii & spiritus S. Cur ergo patri attribuitur vnitas, & filio æqualitas? Forte eadē ratione attribuitur patri vnitas secundū August. qua supra eidem æternitas secundū Hilariū: quia videlicet pater ita est, vt ab alio non sit, & quia filium genuit vnum secum Deum, & spiritus sanctus ab eo procedit vnus cum eo Deus. Vnitas ergo in patre esse dicitur, quia nec est aliquid aliud à quo sit. Non enim ab alio est, nec ab eo aliquis vel aliquid est ab æterno, quod vnum cum eo non sit: filius enim & spiritus sanctus vnum sunt cum patre: Vnde veritas ait, Ego & pater vnum sumus.

Quare pater & filius dicatur esse vnum vel vnus Deus, sed non vnus: quia res eiusdem nature recte possunt dici vnum simpliciter esse & cum adiectione: res vero diuersæ nature non possunt dici vnum, nisi dicatur quid vnum.

Hic dici oportet, quod pater & filius & spiritus S. recte dicuntur esse vnum & vnus Deus, sed non vnus. Res n. duæ vel plures recte possunt dici vnum esse, si sint vnus essentiæ, & earum vna sit natura. vnus autē vel vna non potest dici de diuersis rebus, nisi addatur quid vnus vel vna. quo addito, recte potest dici de rebus & vnus & diuersæ substantiæ. Vnde August. in 6. libr. de Trinit. sic ait: Nescio vtrum inueniatur in scripturis dictum, vnum sunt, quorum est diuersa natura. Si autem & aliqua plura sunt eiusdem nature & diuersa sentiāt, non sunt vnum in quantum diuersa sentiunt. Cū ergo sic dicitur vnus, vt non addatur quid vnus, & plura

Cap. 2. in principio. Ib. de paulo superius.

plura vnū dicuntur eadem natura atque essentia:
 non dissidens, neq; dissentiens significatur, vnde *1. ad Cor. 3. 6*
 Paul⁹ & Apollo, qui & ambo homines erant & idē
 sentiebant, vnū esse dicuntur: cū dicitur. Et qui *Ibid. paulo*
 plantat, & qui rigat vnū sunt. Cum vero additur *inferius.*
 quid vnum, potest significari aliquid ex pluribus
 vnum factū, quāuis diuersa natura: sicut anima &
 corpus non possunt vtrique dici vnum, quid n. tā
 diuersum? nisi addatur vel subintelligatur quid v *1. ad Cor. 6.*
 nū, scil. vnus homo. vnde Apostol⁹. Qui adheret, d.
 inquit, Domino, spirit⁹ vnus est. Nō dixit vn⁹ est,
 vel vnum sunt, sed addidit spirit⁹. Diuersi sunt e-
 nim natura spiritus hominis & spirit⁹ Dei: sed in-
 hzrendo sit spirit⁹ hominis vnu⁹ spiritus cū Deo,
 q̄a particeps sit veritatis & beatitudinis illius. Si
 ergo de his quæ diuersæ substantiæ sunt, rectè di-
 citur q̄ sint vnus spiritus; quanto magis qui vni⁹ *Ibidem infe*
 substantiæ sunt, rectè dicuntur vn⁹ Deus esse. Pa- *rius.*
 ter ergo & filius vnū sunt, vtiq; secundū vnitatē
 essentiæ, & vnus Deus: in quo & Arriana hæresis
 dānatur. quæ patrem & filium & spir. S. vt ait Aug. *Tom. 6. Nra.*
 in lib. de hæresibus non vult esse vnus eiusdemq; *mer. siue*
 substantiæ atq; nature, vel vt expressius dicatur, *Art. 49.*
 essentiæ: quæ Græcè dicitur vsia: sed filiū esse crea- *Eod. tomo.*
 turam. Nec nō & Sabelliana, quæ, vt ait August. *Num. siue*
 in eodē lib. dicebat: Christum eundem ipsum & *art. 41. To-*
 patrem & spiritum S. esse: vt esset Trinitas nomi- *mo 9. tract.*
 nū sine substantia personarum. Vtramq; pestem, *36 ad illud*
 vt ait August. super Ioan. elidit veritas, dicens: E- *Ioan. 8.*
 go & pater vnum sumus. Vtrumq; audi & aduer- *Quia solus*
 re, vnum, & sumus: & à charybdi & à scylla libe- *n. n. sum.*
 raberis. Quod enim dixit vnum, liberat te ab Ar- *Ibidem.*
 rio: q̄ dixit sumus, liberat è Sabellio. Si vnum, er-
 go non diuersum: si sumus ergo pater & filius. Su-
 m⁹ n. non diceret de vno, nec vnum de diuerso.
 Erubescant ergo Sabelliani, qui dicunt ipsum esse
 patrem qui est filius, confundentes personas: qui

& dicti sunt Patripassiani, quia dicunt patrem fuisse passum. Arriani vero dicunt aliud patrem esse, aliud filium: non unam substantiam, sed duas: patrem maiorem, filium minorem. Noli hoc dicere tu Catholice. In medio ergo nauiga, utrunque periculosum latus deuita: & dic, Pater pater est, & filius filius est: Alius pater, alius filius: sed non aliud. immo hoc ipsum, quia unus Deus, Ecce ostensum est quare unitas in patre esse dicatur, cum tres illi unum sint.

Quare dicatur esse equalitas in filio, cum sit una equalitas trium.

NUNC videmus quare equalitas dicatur esse in filio, cum una & summa equalitas sit trium. Hoc ideo forte dictum est; quia filius genitus est a patre equalis gignenti, & dono quod ab utroque procedit: & ideo illa tria dicuntur esse equalia propter filium. Filius non habet a patre, ut sit ei equalis & spiritui sancto & spiritus sanctus ab utroque habet, ut sit equalis utriusque; Hoc autem sine assertionis supercilio & maioris intelligentiae preiudicio dicimus, malentes in apertione tam clausorum sermonum peritiores audire, quam aliquid aliis influere.

Quare in spiritu sancto dicitur esse utriusque concordia vel connexio.

QVOD autem in spiritu sancto dicitur esse utriusque concordia, & per eum omnia connexa, facilius est intelligentia nobis premissa ad mentem reuocantibus. Supra enim secundum auctoritates sanctorum dictum est, quod spiritus sanctus amor est, quo pater diligit filium, & filius patrem. Recte ergo spiritus sanctus dicitur connexio vel concordia patris & filii, & per eum omnia connexa. Vnde Augustinus in quinto libro de Trinitate. Communio quaedam consubstantialis patris & filii est, amborum spiritus sanctus. Idem in septimo libro de Trinitate, spiritus sanctus est summa charitas utrumque coniungens, nosque subiungens.

Cap. 11. ad finem.

Cap. 3. versus finem.

VTRVM